

Handläggare
Kommunstyrelseförvaltningen
Ulrika Johansson
Projektledare
08-578 293 83
ulrika.johansson@tyreso.se

Handlingstyp
Tjänsteskrivelse
Datum
2024-06-25

Sida
1 (7)
Diarienummer
KS/2024:274

Mottagare
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Utökad budget för projekt ombyggnation kretsloppscentralen

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till kommunstyrelsens arbetsutskott för beslut i kommunstyrelsen

1. Utökad investeringsbudget för genomförandet av projektet ombyggnation kretsloppscentralen enligt sekretessbelagd "Bilaga 1 Utökad budget för projekt ombyggnation kretsloppscentral" godkänns.
2. Den utökade budgeten fastställs inom ramen för kommunstyrelsens anslag för beslut mellan beslut om investeringsprogrammet.
3. Effekter på kommande driftskostnader för avfallskollektivet, enligt sekretessbelagd "Bilaga 1 Utökad budget för projekt ombyggnation kretsloppscentral", ska beaktas i avfallstaxan inför det år projektet färdigställs.

Kommunstyrelseförvaltningen

Cynthia Runefjärd
Kommundirektör

Åsa Bergström
Chef Samhällsbyggnadskontoret

Sammanfattning

Med ökande krav på avfallshantering och återbruk är det nödvändigt att utveckla befintlig kretsloppscentral. Idag är möjligheten att utöka med fler separata fraktioner begränsad. Därtill behöver problematik med förhöjda bullernivåer åtgärdas. Bilaga 3 redovisar en jämförelse av ekvivalent ljudnivå innan och efter ombyggnation.

Kommunstyrelsen har tidigare beviljat medel för ombyggnad enligt förstudiens förslag. Tidigare budgetuppskattning baserades på förstudieskisser och innehöll många osäkerheter. Uppdaterad kalkyl baseras på systemhandling och visar att genomförandet blir dyrare än tidigare uppskattat. Efter framtagnandet av uppdaterad kalkyl har ett aktivt arbete genomförts med syfte att minska kostnaderna och identifierade kostnadsminskningar uppgår till cirka 5,3 miljoner kronor.

Bilaga 1 är sekretessbelagd till dess att upphandlingen är slutförd, då hävs sekretessen.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Kretsloppscentralen i Petterboda byggdes 1998 och är kommunens enda återvinningscentral. I dagsläget är anläggningen disponerad med två ramper med samma uppsättning av fraktioner på respektive ramp. Möjligheten att utöka med fler separata fraktioner är begränsad.

Med ökande krav på avfallshantering och återbruk finns ett behov av att utveckla och modernisera anläggningen. För att möjliggöra materialåtervinning behöver ytan optimeras så att fler separata avfallsfraktioner kan tas emot och för att undvika köbildning

behöver trafikflödet förbättras. Det behöver även läggas ett större fokus på återbruk för att synliggöra avfall som en resurs. Detta är grundläggande för att minska mängden avfall och klättra uppåt i avfallstrappan (även kallad avfallshierarkin).

EUs lagstiftade avfallstrappa visar prioriteringsordningen för hur avfall ska hanteras:

1. Avfallsminimera
2. Återanvända
3. Återvinna
4. Energiutvinna
5. Deponera

Skicket på nuvarande anläggning medför återkommande kostnader för provisoriska underhållsarbeten på bland annat utsatta asfaltsytor. Ombyggnation av anläggningen är därför nödvändig då arbetet behöver göras om från grunden. Vidare kan kretsloppscentralen göras mer enhetlig och välkomnande. Dagens anläggning upplevs som en tråkig och ogenomtänkt "sopstation" snarare än en plats där resurser kan få nytt liv.

Förstudie utfördes 2021 med syfte att sammanställa vilka utvecklingsbehov som finns på nuvarande kretsloppscentral samt beskriva hur dessa behov på bästa sätt tillgodoses genom antingen en ny- eller ombyggnation. Möjliga placeringar av en nybyggnation analyserades, där för- och nackdelar jämfördes med nuvarande placering. Resultatet av förstudien visar att det är mer fördelaktigt att bygga om befintlig anläggning jämfört med en nybyggnation. Förslaget går i linje med den cirkulära ekonomin, vilket är ett viktigt målområde som pekats ut i kommunplanen. Detta genom att resurser kan besparas då befintlig anläggning utvecklas och byggs om istället för att rivas.

Kommunstyrelsen beslutade 2021-08-24 att genomföra utveckling av befintlig kretsloppscentral i enlighet med förstudiens föreslagna lösning. Genomförandet finansieras genom redan beslutade medel i investeringsplanen samt kompletteras med utökade medel i investeringsprogrammet i juni 2024. Framtida drift- och kapitalkostnader efter genomförandet finansieras genom avfallsskollektivet. En översyn över avfallstaxan behöver genomföras i samband med att den nya kretsloppscentralen tas i bruk.

Budget

Projektets godkända budget, Kommunstyrelsen 2021-08-24 § 176, är baserad på en grov budgetuppskattning med utförd förstudie som underlag. Av budgetuppskattningen framgår att det, i och med bristfälligt underlag, råder stor osäkerhet i framtagna mängder och kostnader. Det rekommenderas att kalkylen bör justeras i samband med att förutsättningarna förtydligas. I den godkända budgeten ingår inte riskpåslag, dessutom bedöms påslaget för ändring, tillägg och avgående (ÄTA) samt projektering vara lågt beräknat.

Uppdaterad budgetkalkyl, baserad på systemhandlingen, visar att genomförandet blir dyrare än tidigare uppskattat, se bilaga 1. I uppdaterad budgetkalkyl har det tillkommit utgifter och kostnader för ökade materialpriser till följd av världsläget, krav på hantering av dagvatten och buller, utökning av anläggningsytan för optimering av såväl besök- som rangeringsyta, skydd för tredje man under byggtid och tillgänglighetsanpassning samt utrangering av befintliga anläggningsdelar. Uppdaterad budgetkalkyl har även kompletterats med riskpåslag, och påslaget för ÄTA och

projektering har räknats upp. Aktuella siffror baseras bland annat på senaste årens indexökningar.

Kostnads-/miljöbesparingar

Översyn har gjorts för att hitta möjliga kostnadsminskningar för att hålla nere investeringsbehovet. Bland annat har möjligheten till en temporär lokalisering av verksamheten utretts i syfte att korta ner byggtiden med en lägre byggkostnad som följd. Utredningen visade dock att en temporär anläggning inte var ekonomiskt fördelaktig.

Vid planering av ombyggnationen har cirkulär ekonomi och återbruk varit i fokus. Inventering av befintligheter har utförts för bedömning av möjlig återanvändning av material inom anläggningen. Dialog har även förts med projekt Njupkärrs skola för samverkan kring omhändertagande av material som annars skulle ha deponerats.

- **Bullervall och -plank:** Material i befintlig bullervall flyttas och återvänds i det nya läget där utökning av anläggning planeras. Längs delar av de sträckor där bullervallen behåller sitt nuvarande läge kan befintligt bullerplank kvarstå, rustas upp och tätas med material från det plank som rivs.
Ursprunglig gestaltning med invändiga slänter beklädda med buskar och träd har reviderats pga. svår driftbarhet. Slänten kläs istället med krossmaterial, vilket även innebär en avsevärt lägre driftskostnad.
- **Rangeringsyta:** Tidigare planerad stödmur i bullervallens invändiga slänt utgår. Föreskriven släntbeklädnad av makadam kan bytas mot krossat tegel från Njupkärrs skola. Föreskriven bergkross i uppbyggnaden av rangeringsytan kan bytas till återvunnet material (betongkross 0-80mm).

Föreskriven granitkantsten byts mot betongbalk.
Möjligheten att återanvända riven asfalt i andra kommunprojekt utreds.

- **Publik yta:** Befintliga stödmurar som rivs kan krossas på plats, betongen separeras från armeringen och återanvänds som fyllning istället för att skickas till deponi. Föreskriven fris av storgatsten vid angöringsfickor byts mot målad väglinje.

Dagvattenhantering sker främst genom avledning mot planerade planteringsytor och mängden markförlagda dagvattenledningar kan därmed minskas.

- **Byggnad:** Virke som rivs från bullerskydd och förrådsbyggnad återanvänds för invändig beklädnad i mottagningshus.

Kabelstegar som rivs i befintlig Njupkärrs skola återanvänds i ny byggnad.

Inredning till toalett-/duschutrymmen återbrukas från Njupkärrs skola i den mån det är möjligt, däribland exempelvis WC-stol, handfat, armatur, blandare.

Överblivet kakel som inlämnas på anläggningen omhändertas för återbruk i den nya byggnaden.

Inventering av befintlig personaldel planeras för att identifiera möjligt återbruk till den nya byggnaden.

- **Konstnärlig gestaltning:** Post för konstnärlig gestaltning i tidigare budgetuppskattning utgår. Projektet ger istället uppdraget till interna verksamheter inom kommunen.

Sammantaget har projektet minskat kostnaderna med cirka 5,3 miljoner kronor.

Ekonomiska konsekvenser

Behov av utökade medel för investering och framtida driftskostnader för kommunstyrelseförvaltningen redovisas i sekretessbelagd "Bilaga 1 Utökad budget för projekt ombyggnation kretsloppscentral". De ekonomiska konsekvenserna finansieras via avfallstaxan.

Prövning av barnets bästa

En enklare prövning av barnets bästa har genomförts och återfinns i bilaga 2.

Bilagor:

Bilaga 1 Utökad budget för projekt kretsloppscentralen
(**sekretess**)

Bilaga 2 Enklare prövning av barnets bästa

Bilaga 3 Ekvivalent ljudnivå innan och efter ombyggnation

DETALJPLAN FÖR KRETSLOPPSCENTRALEN I PETTERBODA

Checklista för en enklare prövning av barnets bästa

1. På vilket sätt, direkt eller indirekt, berörs barn och unga av beslutet eller åtgärden?

Barn och unga bedöms endast beröras i mindre grad av åtgärden. Planens syfte är att möjliggöra en utveckling av den befintliga verksamheten på kretsloppscentralen.

Planområdet består idag till största delen av kommunens kretsloppscentral, samt till en mindre del av en vall med växtlighet i anslutning till denna, på vilken det utreds om verksamheten kan expandera.

Återvinning och återbruk är positivt för barn och unga på lång sikt och i linje med generationsmålet eftersom det bidrar till en mer hållbar avfallshantering där överutnyttjandet av naturresurser motverkas. På så sätt finns resurserna kvar till kommande generationer.

Planområdet gränsar i öster till en gång- och cykelväg som löper mellan Ridskolevägen och Petterbodastråket. På andra sidan gc-vägen ligger Tyresö Ryttarförenings stall och ridskola. Inom Petterboda verksamhetsområde finns även Kataach, ett mindre så kallat lekland för barn, som passeras av transporterna till och från kretsloppscentralen.

Barn berörs indirekt av planen genom att gång- och cykelvägen används av barn både på väg till ridskolan, grönområdet Petterbodastråket samt som skolväg till Fårdala skola, Stimmets skola och förskolorna Sagan och Vattenhjulet. Detta gör att trygghetsaspekten av den eventuella expansionen mot gc-vägen bör utredas inom projektet.

Åtgärder för att reducera buller från verksamheten ska utredas i detaljplanearbetet då några närbelägna bostäder under vissa tider utsätts för bullernivåer som överskrider Naturvårdsverkets riktvärden. En förbättrad ljudmiljö kan gynna barn vid exempelvis läsläsning.

2. Har berörda barn och unga fått ge sina åsikter och har de beaktats?

Ingen dialog har förts med barn och unga då åtgärden inte bedöms innebära några större konsekvenser för barn.

3. Har barn och ungdomars hälsa, utvecklingsbehov och säkerhet beaktats?

Hälsa och säkerhet för alla åldersgrupper beaktas i detaljplanen. Bland annat ska frågan om utökat bullerskydd utredas inom planarbetet. Ett bullerskydd runt kretsloppscentralen och andra bullerdämpande åtgärder inom verksamhetsområdet bidrar till en tystare miljö utanför verksamhetsområdet, vilket även gynnar barn.

Då gång- och cykelvägen i öster används som skolväg är det också viktigt att genom hela processen beakta trafiksäkerheten och trygghetsaspekten för barn och unga vid en eventuell expansion åt det hållet.

Förbättrade möjligheter för återvinning och återbruk är framför allt viktigt på lång sikt, för klimatet. Den förstudie som tagits fram föreslår även åtgärder för förbättrade möjligheter till biologisk mångfald och dagvattenhantering, som också bidrar till en mer bärkraftig miljö och klimat för kommande generationer.

För att främja barn och ungdomars utvecklingsbehov ska anläggningen inkludera utrymmen för pedagogiskt lärande som vänder sig till förskole- och skolelever.

4. Har det identifierats risker som kan diskriminera enskilda eller grupper av barn och ungdomar?

Inför genomförandet är det viktigt att studera hur verksamheten kan expandera utan att det påverkar barn och ungas användning av gång- och cykelvägen negativt. Trygghetsaspekten är en viktig fråga att beakta.

Under våren 2021 genomfördes en förstudie av utvecklingen av kretsloppscentralen. Förstudien visar att den befintliga kretsloppscentralens placering centralt i Tyresö, jämfört med en alternativ placering i Erstavik, är bättre ur en rättvisaspekt då avståndet till verksamheten blir jämnare fördelat över kommunen. Med aktuell placering har fler boende ett gynnsamt gång- och cykelavstånd till verksamheten, än till den alternativa placeringen. Detta är positivt både för klimatnyttan och ur en rättvisaspekt.

5. Vilka olika handlingsalternativ har identifierats?

Förstudien undersökte såväl möjligheterna för en alternativ placering i Erstavik som för att utveckla anläggningen på befintlig plats. Den rekommenderade lösningen som presenteras i förstudien är att utveckla den befintliga anläggningen. Rekommenderad lösning bidrar till god markhushållning och är både mer kostnads- och tidseffektiv, då den förbättrade anläggningen kan tas i bruk tidigare jämfört med om en helt ny anläggning ska byggas. Tidsaspekten har stor inverkan på miljönyttan då en ökad återanvändning minskar resursslöseriet och stärker den cirkulära ekonomin. Resurshushållning är viktigt både ur en miljö- och klimataspekt.

6. Har en analys för olika handlingsalternativ gjorts utifrån barnets bästa?

Ja, se punkt 5. Att utveckla, i stället för att bygga helt nytt, följer den cirkulära ekonomins resurshushållningsprinciper. Resurshushållning är viktigt för barn i egenskap av framtida generationer.

7. Planera för återkoppling och utvärdering.

Ej aktuellt då ingen dialog med barn och unga har eller planeras att genomföras.

Bilaga 3 Ekvivalent ljudnivå innan och efter ombyggnation

